

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อรนงค์ คงเรือง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PARTICIPATION IN THE PREVENTION AND CONTROL OF NON-COMMUNICABLE DISEASES FOR HEALTH VOLUNTEERS IN BANG PA-IN DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

อรนงค์ คงเรือง 5537549 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ปิยธิดา ศรีเดช, ศ.ด., สุคนธา ศิริ, Ph.D.(TROPICAL MEDICINE), ชาญวิทย์ ศรีเดช, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อของ อสม. อำเภอบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างคือ อสม. อำเภอบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 15 พฤษภาคม ถึง 15 กรกฎาคม 2557 ได้แบบสอบถามคืน 376 ฉบับ (ร้อยละ 100) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test, One - Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (r)

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของ อสม.ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 64.6) เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการร่วมประเมินผล พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ขณะที่ความรู้ส่วนใหญ่ระดับสูง (ร้อยละ 72.6) และระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ระดับมาก (ร้อยละ 60.9) เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พบว่า อสม.ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ไม่แตกต่างกัน แต่ อสม.ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความรู้ ระยะเวลาปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.001$) ส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ของอสม. ข้อเสนอแนะในการวิจัย การสร้างการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การร่วมรับผลประโยชน์ และการประเมินผลนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบ อาจจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอำเภอ หรือระดับจังหวัด เลือกลงใช้ภาษา การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจได้ง่ายและให้ความสำคัญในการวางแผน ในการจัดอบรม ประชุม ควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลให้อสม.เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้อสม. เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง นั้น ควรมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม / การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง / อสม.

PARTICIPATION IN THE PREVENTION AND CONTROL OF NON-COMMUNICABLE DISEASES FOR HEALTH VOLUNTEERS IN BANG PA-IN DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

ORANONG KONGRUANG 5537549 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: PIYATHIDA TRIDECH, Dr.P.H., SUKHONTHA SIRI, Ph.D.(TROPICAL MEDICINE), CHARNWIT TRIDECH, Ph.D. (CHEMICAL ENGINEERING)

ABSTRACT

This study was descriptive research with the objective of studying participation in the prevention and control of chronic non-communicable diseases of village health volunteers in Bang Pa-in District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The studied sample were 376 village health volunteers working in Bang Pa-in District. The research tool was a questionnaire. The data was collected from 15th May – 15 July, 2014 B.E. There were 376 sets of returned questionnaires (100%). The statistical methods used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and correlation coefficient (r).

The study showed that the overall participation in the prevention and control of chronic non-communicable diseases of the village health volunteers was at a high level (64.6%); analysis per aspect of participation showed that planning, implementing, benefiting and evaluating were mostly at a high level. The knowledge was mostly high (72.6%), and working motivation was mostly high (60.9%).

Comparative analysis of personal characteristics and correlation analysis between knowledge about prevention and control of chronic non-communicable diseases and motivation in working for prevention and control of chronic non-communicable diseases with participation in prevention and control of non-communicable diseases showed that village health volunteers with differences in sex, age, education, and occupation were not different in their participation in the prevention and control of chronic non-communicable diseases. However, duration of working as a village health volunteer and knowledge had positive relationships with participation with statistical significance ($p < 0.001$). Duration of living in the community did not have any relationship with participation. The research recommendations are that there should be the promotion of participation of village health volunteers in planning, implementing, benefiting, and evaluating participation. The creation of such participation could be by many means: exchange of knowledge and experience of village health volunteers between districts or provinces, communication with village health volunteers with simple means and simple language which are easily understood. Planning should be given the top priority. For the meeting or training for village health volunteers, the focus should be on strengthening of the knowledge and increasing potentiality of the volunteers so that they would have more confidence with their work. There should be continuity of the building up of working motivation for village health volunteers in participating with the prevention and control of chronic non-communicable diseases.

KEY WORDS: PARTICIPATION / PREVENTION AND CONTROL OF CHRONIC NON – COMMUNICABLE DISEASES / VILLAGE HEALTH VOLUNTEER